

TVAROSLOVÍ

SLOVNÍ DRUHY

OHEBNÉ

- skloňují se, časují se
- podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa

NEOHEBNÉ

- příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce

PODSTATNÁ JMÉNA

Druhy

- **konkrétní – obecná** (označují svým věcným významem osobu, zvíře nebo věc, např. *kamarád, morče, stůl*); **vlastní** (označují konkrétní osobu, zvíře nebo věc, jsou jejich jménem; může jít o jména vlastní – křestní, příjmení, zeměpisná, místní atd., např. *Dorotea, Novotný, Česká republika, Polepy*)
- **abstraktní** – jsou to jména vlastností, dějů, činností, stavů a vztahů (např. *láska, psaní, sezení*)

Mluvnické kategorie

- **rod** – mužský životný a neživotný (poznáme podle homonymity pádů – 1. = 4. pád – neživotný, 2. = 4. pád životný, např. *sněhulák*, 2. pád *sněhuláka*, 4. pád *sněhuláka* = rod mužský životný; *hmyz*, 2. pád *hmyzu*, 4. pád *hmyz* = rod mužský neživotný)

❶ POZOR! Některá podstatná jména mají tvar rodu mužského životného i neživotného (např. *ukazatele i ukazatelé, slanečci i slanečky*).

- **číslo** – jednotné a množné; podstatná jména **hromadná** – označují větší množství, mají tvar jednotného čísla (např. *ptactvo, listí, dříví*); podstatná jména **pomnožná** – označují jednu věc, mají tvar množného čísla (např. *dveře, housle, varhany, kamna*); podstatná jména **látková** – označují látku, materiál, používají se v jednotném čísle (např. *písek, voda*)

❶ POZOR! Použijeme-li látkové podstatné jméno v množném čísle, dochází ke změně významu, např. *Piju hodně vody.* (tekutiny jako takové) srov. *Kup dvě vody.* (dvě lahve vody, tedy v obalu).

- **pád** – 7 pádů, ptáme se zdvojenými pádovými otázkami

1. pád kdo, co
2. pád koho, čeho
3. pád komu, čemu
4. pád koho, co
5. pádem oslovujeme, voláme
6. pád (o) kom, čem
7. pád (s) kým, čím

- **vzor**

- mužský životný – pán, muž, předseda, soudce
- mužský neživotný – hrad, stroj
- ženský – žena, růže, píseň, kost
- střední – město, moře, kuře, stavení

▫ Pro přiřazení podstatného jména k příslušnému vzoru potřebujeme nejdříve základní tvar, tzn. 1. pád jednotného čísla a podle koncovky 2. pádu přiřazujeme k příslušnému vzoru; u mužského rodu ještě 4. pád kvůli určení životnosti.

❶ POZOR! Existují některé výjimky pro určení rodu, vzoru nebo obtížnější tvary či zvláštní skloňování, např.:

- *děti* – v množném čísle rod ženský podle vzoru kost;
- *oko, ucho* – u párových orgánů lidského nebo zvířecího těla v množném čísle *oči, uši* – rod ženský (zvláštní skloňování – *oči, očí, očím, očích, očima*);
- *ruce, nohy* – u párových orgánů lidského nebo zvířecího těla v množném čísle zvláštní skloňování (*ruce, rukou, rukám, ruce, rukou, rukama*).

❶ POZOR! Při rozvíjení těchto slov přívlastky se tvary přizpůsobují (např. *mezi čtyřma očima, umazanýma rukama*).

PŘÍDAVNÁ JMÉNA

- vyjadřují vlastnosti osob, zvířat, věcí, jevů, činností označených podstatným jménem nebo blíže určují jejich význam. Ptáme se na ně otázkami *Jaký? Který? Čí?*

Druhy podle skloňování

- tvrdá (podle vzoru *mladý*); měkká (podle vzoru *jarní*); přivlastňovací (podle vzoru *otcův, matčín*)

Stupňování

1. stupeň – pozitiv (např. *zajímavý, dobrý*)
2. stupeň – komparativ (např. *zajímavější, lepší*)
3. stupeň – superlativ (např. *nejzajímavější, nejlepší*)

ZÁJMENA

Druhy podle skloňování

- **osobní** (já, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, ona, se); **přivlastňovací** (můj, tvůj, jeho, její, náš, váš, jejich, svůj); **ukazovací** (ten, ta, to, onen, takový, týž, tentýž, sám); **tázací** (kdo, co, jaký, který, čím, vztážná (kdo, co, jaký, který, čím, jenž), **neurčitá** (někdo, něco, nějaký, některý, něčí, každý, všechen, kdosi, cosi, leckdo, leccos); **záporná** (nikdo, nic, nijaký, nič, žádný)

- Ⓢ POZOR na používání zvrátneho zájmena svůj – používá se tehdy, přivlastňujeme-li podmětu (srov. Petr šel ven se svým psem. – Petr šel ven s jeho psem.).

Skloňování jenž

- rod mužský jednotné číslo – 1. jenž, 2. jehož, něhož, 3. jemuž, němuž, 4. živ. jež, něž, jehož, něhož, neživ. jež, něž, 6. němž, 7. jímž, nímž
- rod ženský jednotné číslo – 1. jež, 2. jíž, níž, 3. jíž, níž, 4. již, niž, 6. níž, 7. jíž, níž
- rod střední jednotné číslo – 1. jež, 2. jehož, něhož, 3. jemuž, němuž, 4. jež, něž, 6. němž, 7. jímž, nímž
- množné číslo – liší se pouze 1. pád rodu mužského životného – již, ostatní tvary: jež, 2. jichž, nichž, 3. jimž, nimž, 4. jež, něž, 6. nichž, 7. jimiž, nimiž

Skloňování ona

- Ⓢ POZOR na tvar 4. pádu jednotného čísla – JI, NI!

Skloňování týž, tentýž

- rod mužský jednotné číslo – 1. týž, tentýž, 2. téhož, 3. témuž, 4. téhož (živ.), týž, tentýž (neživ.), 6. témž, tomtéž, 7. týmž, tímtež

- rod ženský jednotné číslo – 1. táž, tatáž, 2. téže, 3. téže, 4. touž, tutéž, 6. téže, 7. touž, toutéž
- rod střední jednotné číslo – 1. totéž, 2. téhož, 3. témuž, 4. totéž, 6. témž, tomtéž, 7. týmž, tímtež
- množné číslo – liší se 1. pád tíž, titíž (muž. živ.), tytéž (muž. neživ.), tytéž (žen.), táž, tatáž (stř.), 2. týchž, 3. týmž, 4. tytéž (muž., žen.), táž, tatáž (stř.), 6. týchž, 7. týmž

ČÍSLOVKY

Druhy

- **určité** udávají přesný počet **neurčité** udávají přibližný počet – (srov. *pět, několik*); **základní** (*tři, deset, milion*), **řadové** (*první, třetí, stý*), **násobné** (*dvakrát, několikrát, mnohonásobný*), **druhé** (*dvoje, desaterý*)

- Ⓢ POZOR! Slovo *poslední* je přídavné jméno, i když vyjadřuje pořadí!

Skloňování dva, oba

- 1. dva, oba (muž.), dvě, obě (žen., stř.), 2. dvou, obou, 3. dvěma, oběma, 4. dva, oba (muž.), dvě, obě (žen., stř.), 6. dvou, obou, 7. dvěma, oběma

Skloňování tři, čtyři

- 1. tři, čtyři, 2. tři, třech, čtyř, čtyřech, 3. třem, čtyřem, 4. tři, čtyři, 6. třech, čtyřech 7. třemi, čtyřmi

SLOVESA

Mluvnické kategorie

- **osoba** – 1. (já, my), 2. (ty, vy), 3. (on, ona, ono; oni, ony, ona)
- **číslo** – jednotné, množné
- **čas** – přítomný, minulý, budoucí (jen u oznamovacího způsobu)
- **způsob** – oznamovací, rozkazovací, podmiňovací (přítomný, minulý)
- **rod** – činný (např. *Lékaři očkovali všechny děti.*), trpný (např. *Všechny děti byly očkovány.*)
- **vid** – dokonavý (např. *napsat*), nedokonavý (např. *psát*)
  - slovesa dokonavá vyjadřují pouze čas minulý nebo budoucí (např. *napsal jsem, napíšu*),
  - slovesa nedokonavá vyjadřují všechny tři časy (např. *psal jsem, píšu, budu psát*)

Přechodníky

- **přechodník přítomný** vyjadřuje děj probíhající současně s jiným dějem slovesa v přísudku; tvoří se od sloves nedokonavých

- **koncovky:** mužský rod jednotné číslo -a, -e (např. *nesa, píše*); ženský a střední rod jednotné číslo -ouc, -íc (např. *nesouc, píšíc*), množné číslo všechny rody -ouce, -íce (např. *nesouce, píšice*)

- **přechodník minulý** vyjadřuje děj předcházející ději slovesa v přísudku; tvoří se od sloves dokonavých

- **koncovky:** mužský rod jednotné číslo -0, -v (např. *přišed, napsav*), ženský a střední rod jednotné číslo -ši, vši (např. *přišedši, napsavši*), množné číslo všechny rody -še, -vše (např. *přišedše, napsavše*)

PŘÍSLOVCE

- většinou jsou odvozena od přídavných jmen (např. *zajímavý – zajímavě*), někdy vznikla spojením předložky a jména (např. *zpaměti, ztěžka, stěží*) nebo ustrnutím prostého pádu (např. *kolem*)

Druhy

- **místa** (např. *domů, tam*), **času** (např. *zítra, večer*), **způsobu** (např. *rychle*), **míry** (např. *velmi*), **příčiny** (např. *proč, proto*)

Stupňování

- např. *rychle – rychleji, nejrychleji; snadno – snáz, nejsnáz*

PŘEDLOŽKY

- nejsou samostatným větným členem, ve spojení s podstatným jménem tvoří předložkovou vazbu a určují pád podstatného jména

Druhy

- **vlastní** – jsou jen předložkami (např. *do, za, s, v*)
- **nevlastní** – mohou být i jiným slovním druhem, např.:
  - Jel jsem jen tak *kolem*. (příslovce)
  - Jel jsem *kolem* vašeho domu. (předložka)
  - Jel jsem s *kolem* po silnici. (podstatné jméno)

SPOJKY

- spojují slova (několikanásobné větné členy) nebo věty

Druhy

- **souřadící** – spojují souřadně spojené věty v souvětí nebo slova v několikanásobném větném členu (např. *a, a proto, neboť, vždyt', ale, však*)
- **podřadící** – uvozují vedlejší větu (např. *že, aby, protože, ačkoli, když, i kdyby, jestliže*)

ČÁSTICE

- vyjadřují vztah mluvčího ke sdělované skutečnosti, uvozují větu práci (např. *at', kéž, necht', zdalipak*)

- ⚠ **POZOR!** Vrátil se, *ale* bylo už pozdě. (spojka)
Ale to jsou k nám hosti! (částice)

CITOSLOVCE

- vyjadřují zvuky, hlasy zvířat, nálady, pocity apod.; vnímáme-li je jako samostatná slova, oddělujeme je od ostatních částí věty čárkou
- v některých případech mohou citoslovce nahrazovat přísudek, pak se čárkou neoddělují (např. *Žába hop do rybníka.*)

DVOJICE ŘEŠENÝCH A NEŘEŠENÝCH ÚLOH

1. Ve které z následujících vět se nevyskytuje předložka?

- A) Během odpolední soutěže všichni netrpělivě čekali na vítěze turnaje.
- B) Uprostřed smrkového lesa jsme našli spoustu nádherných hub.
- C) Nech mě být, jsem z tebe celý vedle.
- D) Dávej pozor, je tu díra, musíš jet kolem!

možnost D)

Pojí-li se nějaké slovo s podstatným jménem a nemůže stát samostatně, jde o předložku, jejíž schopností zároveň je, že dokáže změnit tvar slova, před nímž stojí (*prostřednictvím* soudu, se soudem).

- A) předložky během, na
- B) *uprostřed*
- C) *z*

1. Ve které z následujících vět se nevyskytuje předložka?

- A) Postav se sem, budeme stát uprostřed.
- B) Běž pořád rovně, kolem plotu, bydlíme hned vedle.
- C) S tím kolem přece nemůžeš jet po chodníku!
- D) Naproti přes cestu stojí velká šedá budova.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 2

Jakmile se v češtině řekne klika, musí se dodat ještě něco, aby bylo zřejmé, o čem je řeč. Jestli o klice u dveří, o klice, kterou mají ti, kteří vyhrávají v loteriích, či o klice vládnoucí.

(M. Novotný: *Zákulísí slov*) [10]

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 2

Kdyby někdy nějaký zábavný časopis, jak už to dnes časopisy dělají, vyhlásil anketu o nejkrásnější české slovo, a kdyby mě do té ankety přizvali, s největší pravděpodobností bych hlasoval pro slovo meluzína.

(M. Novotný: *Zákulísí slov*) [10]

2. Rozhodněte, který z následujících výroků je pravdivý (A) či nikoliv (N).

	A	N
A) V textu se vyskytuje pouze jednou osobní zájmeno.	☐	☒
B) V textu je podstatné jméno hromadné.	☐	☒
C) V textu je jedno podstatné jméno ve 2. pádě.	☒	☐
D) V textu je alespoň jedno podstatné jméno konkrétní.	☒	☐
A) V textu je dvakrát použito zvrtné zájmeno osobní se.		
B) V textu je možné nalézt slovo pomnožné (<i>dveře</i> – gramaticky je jen v množném čísle), nikoliv hromadné (má gramaticky jen jednotné číslo, ale vyjadřuje větší množství).		
C) <i>u dveří</i>		
D) <i>dveře, klika (u dveří)</i>		

2. Rozhodněte, který z následujících výroků je pravdivý (A) či nikoliv (N).

	A	N
A) V textu se nevyskytuje osobní zájmeno.	☐	☐
B) V textu jsou tři přídavná jména měkká.	☐	☐
C) V textu je jedno podstatné jméno ve 2. pádě.	☐	☐
D) V textu jsou 4 příslovce.	☐	☐

3 Která z následujících vět obsahuje sloveso vidu nedokonavého?

- A) Přijměte naši upřímnou omluvu.
- B) Doběhni rychle do obchodu.
- C) Maminka ráda nakupovala v domácí pekárně.
- D) Petr si to nezasloužil.

možnost C)

- A) přijměte – přijmout – dokonavé sloveso (nevyjadřuje přítomný čas)
- B) doběhni – doběhnout dokonavé sloveso (nevyjadřuje přítomný čas)
- C) nakupovala – nakupovat nedokonavé sloveso (vyjadřuje přítomný čas)
- D) nezasloužil – nezasloužit dokonavé sloveso (nevyjadřuje přítomný čas)

3 Která z následujících vět obsahuje sloveso vidu dokonavého?

- A) Nezavírej to okno!
- B) Víla vystupuje v mnoha legendách a pohádkách.
- C) Babička mi o tom vyprávěla.
- D) Už jsi napsala ten dopis?

4 Přiřad'te k tučně vyznačeným slovesným tvarům v jednotlivých větách (4.1–4.3) odpovídající mluvnické kategorie (A–E). Každou z možností lze zařadit pouze jednou, dvě možnosti zbydou a nebudou použity.

- 4.1 Pošli mi ten dokument včas!
- 4.2 Kdy mi ten dokument pošleš?
- 4.3 Ten dokument byl poslán včera.

- A) 1. osoba, číslo jednotné, čas přítomný, způsob oznamovací
- B) 2. osoba, číslo jednotné, čas přítomný, způsob rozkazovací
- C) 2. osoba, číslo jednotné, způsob rozkazovací, rod činný
- D) 2. osoba, číslo jednotné, čas budoucí, způsob oznamovací
- E) 3. osoba, číslo jednotné, čas minulý, rod trpný

Správné řešení: 4.1 C, 4.2 D, 4.3 E

POZOR! U sloves v rozkazovacím nebo podmiňovacím způsobu neurčujeme čas.

4 Přiřad'te k tučně vyznačeným slovesným tvarům v jednotlivých větách (4.1–4.3) odpovídající mluvnické kategorie (A–E). Každou z možností lze zařadit pouze jednou, dvě možnosti zbydou a nebudou použity.

- 4.1 Určitě bych ti o tom řekla!
- 4.2 Kdy budou opraveny dnešní písemné práce?
- 4.3 Děti budou cvičit na dvoře.

- A) 1. osoba, čas budoucí, způsob oznamovací
- B) 3. osoba, rod činný, způsob podmiňovací
- C) 1. osoba, číslo jednotné, způsob podmiňovací
- D) 3. osoba, čas budoucí, způsob oznamovací
- E) 3. osoba, čas budoucí, rod trpný

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY U JEDNOTNÉ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1-7

Kréta je zkrátka velice rozmanitý ostrov, na kterém najdete krásné pláže, přírodu, malebné vesničky i městas ***** památkami. Ať už vás tedy zajímá aktivní dovolená s výlety, nebo **lenošení** na pláži, je tento ostrov ideální destinací, protože na Krétě si vybere každý. Tak **neváhejte** a navštivte místo, na kterém se podle starořeckých mýtů narodil sám vládce olympských bohů Zeus.

(www.national-geographic.cz, upraveno) [11]

1. **Napište správný spisovný tvar slova *historický*, který patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu.** JPZ 2021 2022
Správné řešení: *historickými*
- Nejprve si určíme správný pád, v tomto případě je to 7. Poté vyskloňujeme slovo *historický* – s *historickými*.
- Koncovka přídavného jména *-mi* je s měkkým *-i*.
2. **Vypište z výchozího textu všechna příslovce.** JPZ 2017 2020 2021 2022
Správné řešení: *zkrátka, velice*
- Pozorně si přečteme výchozí text, ze kterého budeme vybírat slova neohebná. Na příslovce se ptáme *kde, jak, kdy, jakým způsobem* apod.
- Pozor na záměnu částice a příslovce. Částice často uvozuje větu (*ať, kéž, necht', zдалipak, asi ...*) a nemá platnost větného členu.
3. **U slova *lenošení* určete správně slovní druh a dále jeho mluvnické kategorie a vzor.** JPZ 2019
Správné řešení: *podstatné jméno, 1. pád, číslo jednotné, rod střední, vzor stavení*
- Nejprve určíme slovní druh, poté pád – zeptáme se správnou pádovou otázkou. Číslo odvozuje z kontextu celé věty (dle přísudku).
- U podstatných jmen určujeme pád, číslo a rod. Vzor nepatří mezi mluvnické kategorie a měl by být uveden jako požadavek zvlášť.
4. **U slovesného tvaru *neváhejte* určete způsob, slovesný rod a vid.** JPZ 2019
Správné řešení: *způsob rozkazovací, rod činný, vid nedokonavý*
- Nejprve určíme způsob (oznamovací/rozkazovací/podmiňovací), poté rod (činný/trpný) a nakonec vid (dokonavý/nedokonavý).
- Způsob oznamovací nese prostou informaci, způsob podmiňovací naznačuje, že uskutečnění děje nebo stavu je podmíněno okolnostmi, a způsob rozkazovací přikazuje. I v případě, že věta nekončí vykřičníkem, může jít o rozkazovací způsob. Napoví smysl věty, domněnku potvrdí tvar slovesa. Rozkazovací způsob lze vytvořit v jednotném čísle od 2. osoby, v množném čísle od 1. a 2. osoby.

5. Vyberte, který z úseků obsahuje právě dvě zájmena.

JPZ
2019
2022

- A) na kterém najdete krásné pláže, přírodu, malebné vesničky
- B) ať už vás tedy zajímá aktivní dovolená s výlety, nebo lenošení
- C) je tento ostrov ideální destinací, protože na Krétě si vybere každý
- D) na kterém se podle starořeckých mýtů narodil vládce olympských bohů Zeus

možnost D)

 Podtrhneme si všechna zájmena (*kterém, vás, tento, si, kterém, se, sám*) – první dvě věty obsahují pouze jedno zájmeno, třetí obsahuje tři zájmena.

 Vedle zájmen osobních, ukazovacích, tázacích, přivlastňovacích, vztažných, neurčitých a záporných je třeba nezapomenout také na zvrtná zájmena *se/si*.

6. Vypište z textu přídavné jméno, které v něm má význam *dokonalý*.

JPZ
2019

Správné řešení: *ideální*

 Pokud nevidíme správnou odpověď po prvním přečtení, podtrhneme si všechna přídavná jména a zkusíme si synonymum dosadit do věty.

 Slovo *ideální* je slovem cizího původu, jeho význam může být *dokonalý* či *vzorný*.

7. Přiřadte k jednotlivým souvětím (7.1–7.3) odpovídající tvrzení (A–E).

JPZ
2017
2020
2021

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

- 7.1 Kdysi jsem navštívil Japonsko, rád bych se tam brzy podíval znovu.
- 7.2 Při cestě přes most se jejich pohledy střetly a Anna se krátce usmála.
- 7.3 Nikdy jsem se tak bláznivě nezamilovala, jako toho horkého léta.

- A) V první větě souvětí není žádné příslovce, v druhé větě souvětí je pouze jedno příslovce.
- B) V první větě souvětí je jedno příslovce, v druhé větě souvětí je také pouze jedno příslovce.
- C) V první větě souvětí je jedno příslovce, v druhé větě souvětí jsou tři příslovce.
- D) V první větě souvětí jsou tři příslovce, v druhé větě souvětí není žádné příslovce.
- E) V první větě souvětí jsou dvě příslovce, v druhé větě souvětí je pouze jedno příslovce.

Správné řešení: 7.1 C, 7.2 A, 7.3 D

 V každé větě si podtrhneme příslovce, poté již jen přiřadíme správná tvrzení. Ve větách jsou tato příslovce: *kdysi, brzy, znovu, krátce, nikdy, bláznivě*.

 Slovo *rád* je přídavným jménem (*on je rád, ona je ráda*), spojení přes most obsahuje předložku a podstatné jméno.

8 Vytvořte požadovaný tvar dle zadání:

8.1 **sekat** – 3. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas minulý, rod činný8.2 **čerpat** – 2. osoba, číslo jednotné, způsob rozkazovací8.3 **rozhodnout** – 1. osoba, číslo množné, způsob podmiňovací přítomný8.1 **sekal**8.2 **čerpej**8.3 **rozhodli bychom**

Postupně si u každého slovesa dle kritérií vytvoříme správný tvar, pomůžeme si např. slovy *on seká* → *on včera sekal*.

Je třeba požadovaný tvar zapsat pravopisně správně, komplikovaný může být podmiňovací způsob: *bych, bys, by, bychom, byste, by*.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 9–11

TEXT 1

Honzova cesta do světa začala zvesela. Ještě než došel k řece, našel na cestě zapomenutý měšec. Byl v něm sice jen jeden jediný stříbrný, ale i to Honzu potěšilo. Chvilu se trápil myšlenkou, zda původnímu majiteli měšec nechybí, utěšoval se však tím, že pro jednu jedinou minci by si člověk **těžko** lámal hlavu. A Honzovi přeci přijde **vhod**. Myšlenky na neznámého, který měl na rozdíl od Honzy smůlu a byl o minci *********, brzy rozešlo **setkání**, které bylo nejen nečekané, ale dokonce osudové.

TEXT 2

Zpodstatnělé přídavné jméno má ve větě funkci podstatného jména, ale z hlediska tvarosloví se chová jako přídavné jméno. Jedná se třeba o slova *hajný, průvodčí, bytná, hovězí* či *vstupné*.

9 Vypište z výchozího textu 1 dvě zpodstatnělá přídavná jména.

Správné řešení: *stříbrný, neznámého*

Pozorně si v textu 2 přečtete informaci o tom, co je zpodstatnělé přídavné jméno, a podíváme se na příklady. Poté si přečtete výchozí text. Pokud hledaná slova nevidíme na první pohled, zaměříme se na ta, která mají v koncovce dlouhou samohlásku. Podtrhneme si je a následně z nich vybereme ty výrazy, které odpovídají textu 2.

Ne každé slovo končící na dlouhou samohlásku je zpodstatnělé přídavné jméno. Musíme ověřit jeho postavení ve větě a to, zda rozvíjí podstatné jméno, či nikoliv. Dále, na zpodstatnělé přídavné jméno se ptáme pádovými otázkami, na přídavné jméno otázkami *jaký, který, čím*. Např. *na semaforu svítila zelená* = zpodstatnělé přídavné jméno × *na semaforu svítila zelená barva* = přídavné jméno.

10 Napište správný spisovný tvar slova *chudý*, který patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu 1.

Správné řešení: *chudší*

Přečtete si větu a zkusíme do ní dosadit slovo. Pokud si nejsme jisti jeho tvarem, určíme, v jakém pádě a čísle má dané slovo být, slovo si vyskloňujeme a zapíšeme.

Je třeba si dát pozor na správný pravopis, některá přídavná jména druhého či třetího stupně mohou obsahovat komplikované kombinace hlásek (např. *hezčí, hladší, měkčí*).

11. Rozhodněte, zda je uvedené tvrzení pravdivé (A), či nikoliv (N).

- 11.1 První věta textu 1 obsahuje právě jedno příslovce.
11.2 Slovo *vhod* je částice.
11.3 Slovo *těžko* je příslovce.
11.4 Slovo *setkání* je zpodstatnělépřídavné jméno.

A	N
☒	☐
☐	☒
☒	☐
☐	☒

JPZ
2017
2020
2022

 V první větě si určíme všechny slovní druhy, slovo *zvesela* je příslovce. Slovo *vhod* je příslovce, stejně jako slovo *těžko*. *Setkání* je podstatné jméno skloňované podle vzoru stavení.

 Na příslovce se ptáme vhodnou otázkou – *jak, jak dlouho* apod. Částice *naznačuje* vztah mluvčího k výpovědi, obvykle uvozuje větu.

12. Přiřaďte k jednotlivým souvětím (12.1–12.6) odpovídající tvrzení (A–D).

(Každou možnost z nabídky 12.1–12.6 můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

- 12.1 Zavři za sebou dveře.
12.2 Kufr už byl připraven u dveří.
12.3 Příště už by pravděpodobně nezaváhala.
12.4 Ta knížka by byla přečtena už dříve.
12.5 Nenechme se strhnout k plytké diskusi, prosím.
12.6 Správné odpovědi si poznamenal na kus papírku.
- A) Věta obsahuje jedno sloveso užitě v trpném rodě a oznamovacím způsobu.
B) Věta obsahuje jedno sloveso užitě v trpném rodě a podmiňovacím způsobu.
C) Věta obsahuje jedno sloveso užitě v činném rodě a oznamovacím způsobu.
D) Věta obsahuje jedno sloveso užitě v činném rodě a podmiňovacím způsobu.

Správné řešení: 12.2 A, 12.3 D, 12.4 B, 12.6 C

 V každé větě si podtrhneme přísudek (sloveso v určitém tvaru), určíme rod a způsob, poté je přiřadíme k jednotlivým možnostem.

 Rozlišujeme slovesný rod činný a trpný. Rod činný – podmět je konatelem děje, rod trpný – podmět není původcem děje (je pasivní). Tvary *zavři* a *nenechme* jsou tvary rozkazovacího způsobu. I když věta nekončí vykřičníkem, jedná se o rozkaz, tyto věty tedy rovnou vyřadíme.

JPZ
2019

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 13–14

Velkým překvapením skončila kontrola vozidla autoškoly ve Vendryni u Třince. Devětačtyřicetiletý žák, který auto řídil, nadýchal bezmála dvě promile alkoholu. Podle policie způsobil delikt muž, který v minulosti přišel o řidičák právě kvůli alkoholu. Vyučující autoškoly prý nic netušila.

13. Vypište z textu 1 sloveso, které neobsahuje předponu.

13.2 Vypište z textu 1 podstatné jméno rodu ženského, které obsahuje právě jednu předponu.

Správné řešení: 1.1 řídil, 1.2 vyučující

 Při čtení textu se soustředíme nejprve na slovesa, pro přehlednost si je můžeme podtrhat. Slovesa s předponou vyškrtáme. Obdobně postupujeme i u druhé podúlohy, ve které vyhledáme slova rodu ženského.

 Je třeba se soustředit na hledání slov náležejících ke správnému slovnímu druhu, resp. přímo rodu.

JPZ
2022

14 Vypište z výchozího textu tři česká dvouslabičná neohebná slova.

JPZ
2022

Správné řešení: podle, právě, kvůli

- Při čtení vyhledáme neohebná slova, pro přehlednost je můžeme podtrhat. Z vyhledaných slov vybereme pouze ta dvouslabičná.
- Mezi neohebné slovní druhy patří příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce. Hledaná slova mohou patřit mezi tyto slovní druhy.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 15–21

Markéta vždycky toužila na vlastní oči spatřit egyptské **pyramidy**. Právě v létě se její sen stal skutečností, rodiče ji totiž vzali na dovolenou do Egypta. Nikdy si ale neuměla představit, jak náročné bude poznávání egyptské **historie** v horkých **dnech**. Příště by si jistě cestu během letních prázdnin rozmyslela, raději by vyrazila o jarních prázdninách.

15 Vypište z výchozího textu slova obsahující dvojhlásku.

JPZ
2019

Správné řešení: toužila, dovolenou

- Hledáme slovo obsahující dvojhlásku, tedy *au/ou/eu*.
- Ne všechny kombinace dvou samohlásek stojících vedle sebe jsou dvojhláskou – např. *neuměl* je slovo utvořené předponou *ne-*, na kterou navazuje kořen slova; obdobně *pousmát se*, *pootevřít* apod.

16 Vypište z výchozího textu dvě příslovce, která jsou navzájem zároveň antonymy.

JPZ
2019

Správné řešení: vždycky, nikdy

- V textu si podtrháme všechna příslovce a porovnáme, která z nich jsou ve významovém vztahu.
- Je třeba dát si pozor na záměnu příslovce s přídavným jménem. Případy jsou neohebná, přídavná jména lze skloňovat.

17 Vypište z výchozího textu podstatné jméno užitá v 7. pádě.

JPZ
2019
2022

Správné řešení: skutečností

- U každého podstatného jména si určíme pád.
- V případě, že si nejsme jisti pádem, dosadíme si vhodnou pomocnou předložku, např. *s kým?*, *s čím?* Pokud je v zadání uvedeno podstatné jméno, je správným řešením pouze jedno slovo.

18 Vyhledejte v textu zájmeno osobní a uveďte jej ve tvaru 1. pádu.

JPZ
2017

Správné řešení: ona

- Hledáme zájmeno *ji*, 1. pádem je *ona*.
- Zájmena osobní jsou *já, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony*. V textu se objevují i další zájmena (přivlastňovací a zvrtné), ta však neuvádíme.

- 19 Přiřaďte ke sloům zvýrazněným v textu (17.1–17.3) správné mluvnické kategorie (A–F). JPZ
(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Tři možnosti zbydou a nebudou 2021
použity.)

19.1 pyramidy

19.2 historie

19.3 dnech

A) 2. pád, číslo jednotné

B) 2. pád, číslo množné

C) 4. pád, číslo jednotné

D) 4. pád, číslo množné

E) 6. pád, číslo jednotné

F) 6. pád, číslo množné

Správné řešení: 17.1 D, 17.2 A, 17.3 F

 Nejprve si určíme pád, číslo nám napoví gramatický tvar, ověříme dle kontextu.

 Některé tvary mohou být shodné v obou číslech, musíme dbát na kontext textu (*pyramidy* – tvar 2. pádu čísla jednotného je stejný jako tvar 4. pádu čísla množného).

- 20 Vypište z textu podstatné jméno rodu středního, které se skloňuje podle vzoru stavení. JPZ

Správné řešení: poznávání

2017
2022

 V textu vyhledáme slovo, které v prvním pádě čísla jednotného končí na koncovku *-í*. Během čtení si tedy u každého slova středního rodu uvědomíme jeho tvar v 1. pádě a jakou koncovkou je zakončeno.

 Ne každé slovo končící na *-í* se skloňuje dle vzoru stavení, je třeba správně určit slovní druh a poté rod.

- 21 Rozhodněte, které tvrzení o podtržených slovech ve výchozím textu je pravdivé. JPZ

A) Slovo *během* je předložka, stejně jako slovo *právě*.

B) Slovo *během* je předložka, slovo *právě* je příslovce.

C) Slovo *během* je příslovce, stejně jako slovo *právě*.

D) Slovo *během* je příslovce, slovo *právě* je předložka.

2017

možnost B)

 Určíme slovní druh u obou slov. Slovo *během* je předložka pojící se s 2. pádem, slovo *právě* je příslovce.

 Slovo *během* může být také podstatným jménem v 7. pádě čísla jednotného. Např. *Rád trávil sobotní rána vytrvalostním během.* = podstatné jméno.

ÚLOHY K PROCVIČENÍ

PODSTATNÁ JMÉNA

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–6

Bude však mladý hrabě trvat na svém slibu, když teď ví, komu karpatský hrad patří? Bude po příchodu do Kluže informovat úřady a žádat je o zákrok? Tak se ptali pan Kolc, učitel, doktor Patak i ostatní. Jestliže to neudělá, byl pan Kolc rozhodnut udělat to sám. (...) Vesnice už nemohla zůstat déle v takovém **soužení**.

(J. Verne: Tajemný hrad v Karpatech) [12]

1. Najděte čtyři podstatná jména abstraktní. 2 body
..... ✓ 2.2
2. Najděte v textu podstatné jméno, které se v jednotném čísle skloňuje podle vzoru, jenž neodpovídá rodu tohoto jména. 1 bod
..... ✓ 2.2
3. Určete mluvnické významy a vzor u podstatného jména „soužení“. 1 bod
..... ✓ 2.1
4. Vyberte, které tvrzení je pravdivé. 1 bod
A) Vesnice je podstatné jméno abstraktní. ✓ 2.2
B) Vesnice je podstatné jméno hromadné.
C) Vesnice je podstatné jméno konkrétní.
D) Vesnice je podstatné jméno pomnožné.
5. Vypište z výchozího textu modální sloveso. 1 bod
..... ✓ 2.4
6. Najděte ve výchozím textu sloveso, které odpovídá následující charakteristice: vid nedokonavý, třída 3., vzor kupuje. 1 bod
..... ✓ 2.4
-
7. Rozhodněte, které z následujících sdělení je nepravdivé? 1 bod
A) Kalhoty jsou podstatné jméno hromadné. ✓ 2.2
B) Hmyz je podstatné jméno hromadné.
C) Mýdlo je podstatné jméno látkové.
D) Nůžky jsou podstatné jméno pomnožné.
-
8. Napište do rámečku dva správné tvary slova „orchidea“. 1 bod
K narozeninám jsem dostala krásné ✓ 2.2

9 Určete, podle kterého vzoru se v množném čísle skloňuje slovo „děti“.

1 bod

- A) kuře
- B) píseň
- C) kost
- D) růže

✓
2.2

10 Které z následujících slov neobsahuje předponu?

1 bod

- A) předpona
- B) předmět
- C) převýšení
- D) přednáška

✓
1.3

11 Vyberte možnost, ve které je spojení přídavného a podstatného jména ve správném tvaru.

1 bod

- A) hodinky se svítícími ručičkami
- B) taška s dřevěnými ušima
- C) dívka s krásnými očima
- D) dítě s baculatými ručičkami

✓
2.2

12 Označte křížkem, zda je tvar páteho pádu utvořen správně (A), či nikoliv (N).

1 bod

- 12.1 pane zákonodárce
- 12.2 vážený vládče
- 12.3 pane poslanče
- 12.4 milý rádce

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

✓
2.2

13 Která možnost neodpovídá tvaru slova ŽVÝKAČKY?

1 bod

- A) 2. p., č. j.
- B) 1. p., č. mn.
- C) 4. p., č. mn.
- D) 3. p., č. j.

✓
2.2

PŘÍDAVNÁ JMÉNA

14 Z následující nabídky (A–E) vyberte a doplňte do (14.1–14.3).

max. 2 body

(Každou možnost z nabídky A–E můžete použít jen jednou, dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

- 14.1 přídavné jméno měkké .....
- 14.2 přídavné jméno tvrdé .....
- 14.3 přídavné jméno přivlastňovací .....

- A) zdraví
- B) sládkových
- C) líbí
- D) ryzí
- E) hajný

✓
2.3

15 Označte křížkem, zda se ve sdělení vyskytuje přídavné jméno (A), či nikoliv (N).

1 bod

- 15.1 Donesl Honzovi Karlovy knihy.
15.2 Běžel k sousedovi, aby mu pověděl o Mirkovi.
15.3 Vrať honem knihu Mirkovi, aby ji mohl půjčit Petrovi.
15.4 Slíbili jsme Pavlovi, že za ním přijdou Jirkovi kamarádi.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

✓
2.3

16 Vyberte variantu, v níž se vyskytuje chybný tvar slova.

1 bod

- A) Zdenčina maminka prodává oděvy.
B) Dášini rodiče nás vřele přivítali.
C) Jirky sestra půjde s námi.
D) Vezmeme s sebou Danina bratra.

✓
2.3

17 U podtrženého slova v následující větě určete pád, číslo, rod a vzor.

1 bod

(Během letních prázdnin se letos projevil neobvyklý růst zájmu o příměstské tábory.)

✓
2.3

18 Které přídavné jméno (A-E) je prvním stupněm k přídavnému jménu NEJJEDNODUŠŠÍ?

1 bod

- A) jednodušší
B) jednoduší
C) nejjednoduchý
D) jednoduchý
E) nejjednodušší

✓
2.3

ZÁJMENA

19 V textu vyhledejte všechna zájmena a přiřaďte je k jednotlivým druhům.

max. 3 body

Čí je kniha, kterou jsme našli v mých deskách? Všichni byli samá výmluva, ale mě netrápily žádné obavy.

✓
2.3

- 19.1 osobní .....
19.2 přivlastňovací .....
19.3 ukazovací .....
19.4 tázací .....
19.5 vztažná .....
19.6 neurčitá .....
19.7 záporná .....

20 Ve které z následujících možností jsou uvedeny všechny tvary slov správně?

1 bod

- A) mluvil o mně; řekni jí to; hrál za naší školu
B) vezmi mě s sebou; dívku, jež poznal; pojd' s námi
C) psal svojí sestře; lecčemu nerozuměl; nechtěla jít v téže šatech dvakrát
D) trhl sebou; chlupci, již včera vyhráli; šli beze mě

✓
2.3

21 Rozhodněte, zda jsou ve sděleních (21.1–21.4) uvedeny chybné tvary zájmena (A), či nikoliv (N). max. 2 body

21.1 Jana roztáhla ruce a na jejích dlaních přistáli motýli.

21.2 Cesty byly lemovány stromy a v jejich korunách prosvítaly sluneční paprsky.

21.3 V Praze a jejích historických uličkách se rád procházím.

21.4 Lípy krásně kvetly a v jejích větvích bzučely včely.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

✓
2.3

ČÍSLOVKY

22 Rozhodněte, ve které z následujících možností je číslo správně přepsáno slovy: 521 stran. 1 bod

A) pětset dvacet jedna stran

B) pět set dvacet jedna stran

C) pětsetdvacetjedna stran

D) pětset dvacetjedna stran

✓
2.3

23 Číslo v dané větě převed'te do správného tvaru a přepište je slovy. 1 bod

Ztratil jsem SD kartu s 2862 fotografiemi.

✓
2.3

24 Přiřad'te k následujícím číslovkám (A–D) odpovídající druh (24.1–24.4). max. 2 body

Možnosti můžete využít vícekrát.

(Některé možnosti zbydou a nebudou použity.)

24.1 základní .....

24.2 řadové .....

24.3 druhové .....

24.4 násobné .....

A) čtverý cement

B) patera mouka

C) obě branky

D) tisící návštěvník

✓
2.3

SLOVESA

25 Označ'te křížkem, zda je daný text napsán pravopisně správně (A), či nikoliv (N). max. 2 body

25.1 Kdybyjste se nehádali, mohli jste se se mnou dívat na televizi.

25.2 Kdybys věděl, že dostaneš jedničku, učil by ses déle?

25.3 Mohl by jsi se podívat na tuhle značku?

25.4 To by jste mi určitě řekli, kdyby jste se rozhodli nepřijet, že?

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

✓
2.4

26 Rozhodněte, zda je infinitiv „kartáčovat“ převeden do požadovaného tvaru správně (A), či nikoliv (N). 1 bod

1. os., mn. č., rozkaz. způsob, dokonavý vid: vykartáčujme.

A	N
☐	☐

✓
2.4

27. Které z následujících sdělení obsahuje trpný rod?

1 bod

- A) Nesnese se se sestrou.
- B) Učil se dobře.
- C) Jednání se skončilo.
- D) Rozhodl se odejít.

✓
2.4

28. Která z následujících variant obsahuje jen slovesa nedokonavá?

1 bod

- A) odevzdat, nezlob, sledoval
- B) padáme, koupili, rozrůstá se
- C) hlásit se, zavírejte, přestal
- D) opravovali, psát, nepatří

✓
2.4

29. Zařadte slovesa z nabídky (A-E) podle jejich příslušnosti ke vzorům (29.1-29.5).

max. 3 body

- 29.1 sázet .....
- 29.2 prosit .....
- 29.3 kupovat .....
- 29.4 nést .....
- 29.5 mazat .....

✓
2.4

- A) dovolovali
- B) kázat
- C) házejme
- D) volte
- E) předved'

30. Ke zvýrazněným slovesným tvarům (30.1-30.4) přiřadte odpovídající mluvnické kategorie (A-F).

max. 2 body

(Každou z možností A-F můžete použít jen jednou, dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

✓
2.4

- 30.1 S tatínkem jsme viděli film „**Nezlobte** dědečka“. .....
- 30.2 Tento film **se** nám velmi **líbil**. .....
- 30.3 Tatínek rozhodl, že film **pustí** i mamince. ....
- 30.4 Nechtěl totiž, **aby** maminka **přišla** o kulturní zážitek. ....

- A) 2. osoba, č. jednotné, způsob oznamovací, čas přítomný, rod činný
- B) 3. osoba, č. jednotné, způsob podmiňovací přítomný, rod činný
- C) 2. osoba, č. množné, způsob rozkazovací, rod činný
- D) 3. osoba, č. jednotné, způsob oznamovací, čas budoucí, rod činný
- E) 1. osoba, č. množné, způsob rozkazovací, rod trpný
- F) 3. osoba, č. jednotné, způsob oznamovací, čas minulý, rod činný

31. Rozhodněte, zda jsou všechna slovní spojení na následujícím řádku napsána pravopisně správně (A), či nikoliv (N).

1 bod

strávit oběd, skamarádit se, zhlédnout film, stlouct prkna

A N

✓
1.3

PŘÍSLOVCE

32 Označte křížkem, zda je druhý či třetí stupeň příslovce utvořen správně (A), či nikoliv (N). max. 2 body

- 32.1 rozumně – nejrozuměji
32.2 vysoko – výšeji
32.3 snadno – snáz
32.4 špatně – hůř

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

✓
2.5

33 Označte křížkem dvě sdělení, ve kterých se vyskytuje příslovečná spřežka.

max. 2 body

- A) Ta vzpomínka mi vymizela z paměti/zpaměti.
B) Lampa zhasla a v tom/vtom se zablesklo.
C) Umí malovat do konce/dokonce i levou rukou.
D) Bez toho/beztoho kluka to nezvládnou.

☐
☐
☐
☐

✓
2.5

34 Označte křížkem, zda se v nabídce vyskytuje příslovce (A), či nikoliv (N).

max. 2 body

- 34.1 Kolem zahrady rostlo býlí.
34.2 Jano, musíte jít okolo.
34.3 Stál těsně vedle.
34.4 Honza se vyznamenal během.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

✓
2.5

35 Které z uvedených slov může být i jiným slovním druhem než příslovcem?

2 body

- A) včera
B) doma
C) okolo
D) zřejmě

✓
2.5

SOUHRNNÉ ÚLOHY

36 Určete slovní druh podtržených výrazů v následující větě. Slovní druhy napište slovy v pořadí, v jakém jdou slova za sebou v textu. max. 2 body

Na tabuli napsala učitelka několik číslic, které žákům zpočátku nedávaly žádný smysl.

✓
2.3 2.5

37 Vyberte možnost, ve které se nevyskytuje tvaroslovná chyba.

1 bod

- A) Jak se dostanu do centrumu města?
B) Jednou v roce probíhá v pražských muzejích akce, kdy jsou otevřena i v noci.
C) Na dovolené v Tichomoří nás uchvátily krásné panoramy.
D) Nástup do školy je až k uvedenému datu.

✓
2

38 Označte větu s tvaroslovnou chybou.

1 bod

- A) Herakles osvobodil Prometheuse.
B) Za Perikla byla dovršena přímá otrokářská demokracie.
C) Znáte autora pařížské dominanty Gustava Eiffela?
D) Právě čtu Fausta od Johanna Wolfganga Goetha.

✓
2

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 39–44

Můj povedený tatínek mě jednou vzal pokládat šňůry. Vypracoval skvělý a hlavně smělý plán, jak zaručeně dostaneme úhoře. Položíme šňůry do tahu pod Palouk do větší **hloubky**. Naklademe návnadu do míst, **kudy** úhoři potáhnou proti proudu, a naservírujeme jim podle tatínka takovou hostinu, že se jí neubrání. Úhořů budeme mít **tolik**, **že** je dáme k řezníkovi vyudit. Tatínek mi **řekl**: „Uzení úhoři jsou ze **všeho** nejlepší. Ty můžeš jíst celý rok.“

(O. Pavel: Jak jsem potkal ryby) [13]

39 Napište infinitiv od slovesného tvaru **řekl** z výchozího textu.

1 bod

✓ 2.4

40 Následující slovesné tvary (A–D) z výchozího textu přiřaďte k nabídkám (40.1–40.2) podle toho, zda mají vid nedokonavý, nebo dokonavý.

max. 2 body

✓ 2.4

- A) vzal
- B) pokládat
- C) naklademe
- D) jíst

40.1 vid nedokonavý:

40.2 vid dokonavý:

41 Rozeberte slovní tvar **HLOUBKY** z výchozího textu na nejmenší významonosné části (předpona – kořen – přípona – koncovka) a vypište je. Pokud se některá část v daném tvaru nevyskytuje ve výchozím textu, proškrtněte ji.

max. 2 body

✓ 2.1

41.1 předpona .....

41.2 kořen .....

41.3 přípona .....

41.4 koncovka .....

42 Rozhodněte, zda jsou následující sdělení (42.1–42.4) o podtržených slovech z výchozího textu pravdivá (A), či nikoliv (N).

max. 2 body

✓ 2.5

42.1 Kudy je spojka.

42.2 Tolik je podstatné jméno.

42.3 Že je spojka podřadicí.

42.4 Všeho je číslovka.

43 Vypište z výchozího textu všechna osobní zájmena a ke každému uveďte tvar prvního pádu. Vynechte zvrtná zájmena.

max. 3 body

✓ 2.3

44 Najděte ve výchozím textu přídavné jméno tvrdé v 1. pádě množného čísla rodu mužského životného.

1 bod

✓ 2.3